

Aanpak: WIJ Eindhoven

De gemeente heeft de vragenlijst betreffende deze aanpak ingevuld en relevante documentatie toegestuurd. Een – beperktere – vragenlijst over deze aanpak is ingevuld door:

- Lumens Groep
- WIJ Eindhoven
- ZuidZorg

Deze netwerkpartners zijn aangedragen door de gemeente. Op basis van de ingevulde vragenlijsten en de aangeleverde informatie gezamenlijk heeft STJ de beoordeling gemaakt.

Beschrijving

De aanpak WIJ Eindhoven is in september 2012 gestart. De aanpak is voor iedere burger in Eindhoven en richt zich dus niet uitsluitend op multiprobleemgezinnen.

De aanpak wordt op dit moment in twee gebieden toegepast. Het is de bedoeling dat deze aanpak in de periode tot 2015 over heel Eindhoven wordt uitgerold waardoor er uiteindelijk 10 WIJteams in de gemeente zullen zijn.

WIJ Eindhoven vormt de transformatie van het Sociale Domein:

- van aanbodgericht naar vraaggericht;
- van multidisciplinair naar integraal;
- van stedelijk naar wijkgericht.

In deze aanpak wordt preventief te werk te gegaan, dicht bij de burger. Daarbij wordt in eerste instantie de ‘basisstructuur’ voor het gezin op orde gebracht. De basisstructuur kent een aantal onderdelen die voor alle jeugdigen en hun ouders toegankelijk zijn, zoals eigen kracht conferenties, Triple P, Homestart-Doorstart en maatjesproject. Personen/gezinnen worden gestimuleerd zoveel mogelijk zelf zaken op te pakken (eigen kracht) of samen met anderen (samenkracht, mantelzorg, vrijwilligerswerk etc.). Indien er professionele inzet nodig is, dan is er een generalisten-team in de wijk. Het uitgangspunt is ‘1 gezin, 1 plan en 1 contact-persoon’. Alleen indien het echt nodig is, wordt gespecialiseerde hulp (tweede lijn) ingezet.

Eindhoven geeft aan dat op dit moment 300 gezinnen ondersteund worden vanuit de aanpak WIJ Eindhoven.

Bevindingen toezichtonderzoek

Samenwerkend Toezicht Jeugd heeft 'WIJ Eindhoven' getoetst aan de hand van vijf thema's voor verantwoorde zorg en ondersteuning voor gezinnen met een geringe sociale redzaamheid. De vijf thema's zijn:

- **Toeleiding:** gezinnen zijn in beeld en worden bereikt met de aanpak
- **Gezin centraal:** de aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal
- **De aanpak:** de aanpak is planmatig, samenhangend en vasthoudend en de regisseur is toegerust
- **Samenwerking:** er moet goede samenwerking zijn tussen de instanties die bij een gezin betrokken zijn
- **Continu:** indien nodig moeten zorg en ondersteuning langdurig kunnen worden ingezet, in wisselende aard en intensiteit

Deze thema's zijn verder uitgewerkt in criteria en bijbehorende indicatoren. De onderstaande tabel bevat de bevindingen van STJ per indicator uit het toetsingskader, waarmee STJ beoordeelt of op beleidsniveau de zorg en ondersteuning aan gezinnen met geringe sociale redzaamheid op toereikende wijze is vormgegeven. Per indicator wordt aangegeven of de zorg en ondersteuning vanuit de aanpak daaraan voldoet (✓) dan wel of er een verbeterpunt is (X).

Toeleiding		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
GGSR zijn in beeld	Alle netwerkpartners hanteren dezelfde omschrijving van GGSR	✓ De gemeente en twee van de netwerkpartners hanteren een zeer brede omschrijving van de doelgroep. De aanpak is voor iedere burger en richt zich dus niet uitsluitend op multiprobleemgezinnen. Een netwerkpartner blijft dichter bij de MPG-definitie.
	De gemeente heeft zicht op de populatie GGSR	✓ De gemeente weet in welke wijken deze gezinnen zich met name bevinden en om hoeveel gezinnen het ongeveer gaat. De schatting loopt van 1000 tot 1500 gezinnen. LET OP: De kans bestaat dat de gemeente in de toekomst geen zicht meer heeft op de doelgroep GGSR, omdat iedere inwoner voor de aanpak 'WIJ Eindhoven' in aanmerking kan komen.
De aanpak bereikt alle gezinnen waarvoor dit nodig is	De netwerkpartners weten waar gezinnen voor de aanpak kunnen worden aangemeld	✓ Gemeente en netwerkpartners noemen een groot aantal aanmeldpunten. Alle partijen noemen, onderwijs, GGD, CJG, politie. Daarnaast kunnen gezinnen zichzelf aanmelden of kunnen zij aangemeld worden door partners binnen het sociale domein.
	Netwerkpartners en alle relevante partijen melden GGSR aan voor de aanpak	✓ Binnen de twee startgebieden van WIJ Eindhoven worden door de teamleden van de WIJteams individuen en gezinnen voor de aanpak gemeld.

Gezin centraal		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De aanpak stelt het gezin en zijn sociale netwerk centraal	Binnen de aanpak wordt de eigen kracht van het gezin ondersteund en benut	✓ De eigen kracht en de eigen verantwoordelijkheid van de burger is een belangrijk uitgangspunt van de WIJ Eindhoven aanpak.
	Binnen de aanpak wordt het sociale netwerk van het gezin benut	✓ Zoveel als kan wordt uitgegaan van de eigen kracht van jeugdigen en hun ouders en van hun sociaal netwerk. De inzet van professionals en vrijwilligers is erop gericht deze kracht te activeren en waar nodig op zoek te gaan naar krachten in de omgeving.
	Binnen de aanpak is de behoefte van het gezin uitgangspunt bij het bepalen wat nodig is	✓ De aanpak is sterk vraaggericht en gaat uit van de vragen die uit het gezin komen.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Aanpak		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Planmatig	De gemeente heeft beleid voor de groep GGSR De gemeente zorgt voor een gezamenlijke visie op de aanpak voor GGSR De netwerkpartners hebben gezamenlijke doelen geformuleerd ten aanzien van de aanpak van GGSR	<p>✓ De gemeente heeft vanuit het programma Jeugd en Gezin eigen beleid mede voor de doelgroep GGSR. Daarnaast heeft de gemeente vanuit de WIJ Eindhoven aanpak beleid voor het sociale domein, maar daarbij niet meer specifiek alleen voor de groep GGSR.</p> <p>✓ De geformuleerde doelen van de gemeente en de netwerkpartners komen met elkaar overeen. Zo spreken alle partijen van het vergroten van 'eigen kracht en regie' op het leven en van het terugbrengen van dure specialistische inzet.</p>
	De resultaten van de aanpak worden bijgehouden De netwerkpartners evalueren de resultaten van de aanpak De gemeente evalueert de resultaten van de aanpak Op basis van de evaluatie wordt het beleid gecontinueerd dan wel bijgesteld	<p>✓ Op casusniveau worden bij de start de gewenste resultaten benoemd en wordt dit bijgehouden.</p> <p>✓ Een eerste evaluatie moet nog later in 2013 plaatsvinden maar de eerste ervaringen zijn positief. Er is een o-meting gedaan en er is een maatschappelijke kosten-batenanalyse (MKBA) gemaakt. Bij de evaluatie zal opnieuw gemeten en geëvalueerd gaan worden waarbij gekeken wordt of de beoogde resultaten behaald zijn. Het volgen en meten van de maatschappelijke effecten vindt plaats in het WIJportaal, waar de informatie vanuit het registratiesysteem van de WIJteams terecht komt.</p>
Een toegeruste regisseur	In de aanpak is er één centrale persoon voor het gezin die de intensieve zorg en ondersteuning aan het gezin op elkaar afstemt (de regisseur)	✓ Binnen de aanpak is er een centrale persoon, de 'WIJ-professional' die de zorg en ondersteuning op elkaar afstemt.
	De doorzettingsmacht voor de regisseur is geregeld	✓ De regisseur (de WIJ-professional) is in staat zelf in te grijpen en de leiding te nemen als dat nodig is. Daarvoor is voldoende doorzettingsmacht geregeld. Een van de netwerkpartners geeft aan onvoldoende bevoegdheden te hebben.
	De regisseur is voldoende toegerust om zijn functie uit te oefenen	<p>✓ De 'WIJ-professional' is afkomstig uit specialistische organisaties, instellingen en instanties. Deze teamleden handelen generiek maar brengen specifieke kennis en kunde mee. Door dit te delen met elkaar in het team, maken de teamleden elkaar generieker.</p> <p>LET OP: Alle ondervraagden geven aan dat er geen expliciete afspraken zijn gemaakt over de maximale caseload.</p>
Samenhangend	Uitgangspunt bij de aanpak is dat de netwerkpartners werken met en gezamenlijk plan per gezin	<p>✓ Er wordt gewerkt met een gezamenlijk plan dat door de generalist samen met het gezin wordt opgesteld.</p> <p>LET OP: Een netwerkpartner geeft aan dat dit plan niet automatisch leidend is voor het handelen.</p>
	Uitgangspunt bij de aanpak is dat deze betrekking heeft op de problemen van alle gezinsleden en op alle leefgebieden	✓ De aanpak heeft betrekking op alle problemen van alle gezinsleden en op alle leefgebieden.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Aanpak		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Vasthoudend	Uitgangspunt bij de aanpak is dat outreachend wordt gewerkt	✓ Door in de wijk aanwezig te zijn, dichtbij het gezin te zijn en outreachend contact te zoeken met het gezin zorgt de generalist ervoor dat de huishoudens in beeld komen en blijven bij 'WIJ Eindhoven'.
	Uitgangspunt bij de aanpak is dat het gezin niet wordt losgelaten	✓ Ondersteuning vanuit 'WIJ Eindhoven' is vanuit een vrijwillig kader. Drangmaatregelen kunnen wel opgelegd worden, maar geen formele maatregel. Er wordt momenteel gekeken hoe de samenwerking met Bureau Jeugdzorg en de Raad voor de Kinderbescherming vorm kan krijgen. Als het gezin niet meer wil meewerken en de inschatting is dat er kinderen gevaar lopen, dan volgt er een AMK-melding. De generalist blijft voor het gezin bereikbaar, ook na afloop van de hulpvraag.

Samenwerking		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
Coördinatie	De gemeente voert regie op de aanpak voor GGSR	✓ De gemeente voert de regie op 'WIJ Eindhoven', tot 2015 zal deze aanpak worden uitgerold over de hele gemeente. De aansturing op het proces ligt bij 'WIJ Eindhoven'. Op dit moment is men in twee gebieden van start gegaan.
	Bij stagnatie van de intensieve zorg en ondersteuning op casusniveau zijn opschalingsmogelijkheden geregeld	✓ Bij stagnatie van de intensieve zorg en ondersteuning op casusniveau zijn opschalingsmogelijkheden geregeld. Casussen kunnen worden besproken in het Casusoverleg risicojeugd en vervolgens worden opgeschaald via het beschreven escalatiemodel. Deze is vastgelegd in de samenwerkingsafspraken Pijler Risicojeugd van 2009.
Benodigde partijen werken mee aan de aanpak	Alle partijen die relevant zijn, zijn verbonden aan de aanpak	✓ Veel partijen die relevant zijn, zijn verbonden aan de aanpak. De werkwijze 'WIJ Eindhoven' is vooraf niet al helemaal dichtgetimmerd, niet alles ligt al vast in convenanten en samenwerkingsafspraken. Dit zal werkende weg gebeuren als de aanpak over de hele gemeente is uitgerold (2015).
	Er zijn samenwerkingsafspraken gemaakt over de aanpak	✗ Er zijn nog geen formele samenwerkingsafspraken gemaakt, de participerende organisaties detacheren teamleden momenteel via een 'om niet' constructie. Vanuit de wijkteams waar alle partijen vertegenwoordigd zijn worden afspraken gemaakt. Inmiddels participeren meer dan 12 organisaties.
	De netwerkpartners geven hun medewerkers de bevoegdheid om beslissingen te nemen over de intensieve zorg en ondersteuning voor de gezinnen	✓ De netwerkpartners geven aan dat hun medewerkers de bevoegdheid hebben om beslissingen te nemen over de intensieve zorg en ondersteuning aan de gezinnen.
Toereikende informatie	Netwerkpartners hebben afspraken gemaakt over het actief delen van informatie	✓ Door de gemeente en de netwerkpartners wordt aangegeven dat er afspraken zijn gemaakt over het delen van informatie. LET OP: Een van de netwerkpartners geeft aan dat er in de praktijk problemen zijn met wat men wel en niet mag delen. Privacyaspecten spelen daarbij een rol, evenals het bespreekbaar maken van opgevangen signalen.

Vervolg bevindingen toezichtonderzoek

Continu		
Criteria	Indicatoren	Bevindingen
De duur van de aanpak is toereikend	De afspraak is dat de intensieve zorg en ondersteuning doorlopen totdat de problemen zijn opgelost of beheersbaar zijn	✓ De rol van 'WIJ Eindhoven' stopt niet. Op het moment dat het gezin geen hulpvragen meer heeft zal de betrokkenheid van de generalist geminimaliseerd worden. Wanneer het gezin na een bepaalde periode wel weer een hulpvraag heeft zal de generalist weer intensiever contact met het gezin hebben. De generalist blijft voor het gezin bereikbaar.
De aanpak is flexibel	Netwerkpartners zorgen voor beschikbaarheid van zorg en ondersteuning voor de gezinnen binnen de aanpak	✗ Er zijn geen afspraken gemaakt om te voorkomen dat gezinnen binnen de aanpak moeten wachten op zorg en ondersteuning. Volgens een netwerkpartner worden in de praktijk zaken direct vanuit de buurtteams opgepakt.
De aanpak krijgt indien nodig een vervolg	Netwerkpartners hebben de afspraak gemaakt dat de intensieve zorg en ondersteuning indien nodig een vervolg kunnen krijgen	✓ Volgens de gemeente is er hierbij sprake van maatwerk. Volgens een tweetal netwerkpartners is er een waakvlambaanbod waarbij het gezin bij 'WIJ Eindhoven' in beeld blijft. De andere netwerkpartner is van mening dat de aanpak vanuit WIJ Eindhoven indien nodig een vervolg krijgt vanuit reguliere zorg.